

paper AO coronavirus

3 november 2020

De impact van de uitbraak van COVID-19 blijft ingrijpend. De gevolgen zijn groot voor iedereen en dus ook voor ruim 400 leden van ActiZ. Deze aangesloten zorgorganisaties bieden met ruim 400.000 medewerkers verpleging, verzorging en thuiszorg aan ruim 115.000 mensen in verpleeghuizen en bijna 2 miljoen kwetsbare mensen thuis. Nu de 'tweede golf' bezig is, vragen we u oog te hebben voor cliënten, bewoners en zorgprofessionals in de zorg thuis en verpleeghuizen. Zorgorganisaties staan voor de opgave om onder moeilijke omstandigheden cliënten en bewoners van zorg te blijven voorzien. De zorg voor ouderen en chronisch zieken kan niet op pauze gezet worden.

Zorgcontinuïteit onder grote druk

Met een periode van oplopende besmettingen in het land, zijn de effecten daarvan ook direct merkbaar in de zorg voor ouderen en chronisch zieken. Het aantal uitbraken in verpleeghuizen stijgt snel (van de zo'n 2500 verpleeghuislocaties hebben er momenteel ongeveer 600 te maken met een covid-uitbraak). Een groot verschil met de eerste golf is dat er voldoende beschermingsmiddelen, testcapaciteit en kennis aanwezig zijn waardoor de quarantaine-aanpak op besmette locaties voortvarend kan worden aangepakt. Niettemin blijft het spannend en zwaar voor zowel bewoners, familie als professionals om een uitbraak mee te maken.

Een groot verschil met eerder dit jaar is dat het ziekteverzuim in de verpleging, verzorging en thuiszorg flink hoger ligt: dit stijgt nu naar landelijk gemiddeld zo'n 10%. Hoewel het testen en ontvangen van uitslagen inmiddels veel sneller gaat, kan dus gemiddeld 1 op de 10 van de zorgmedewerkers in verpleeghuizen of thuiszorg niet werken door ziekte of quarantainemaatregelen. Dit maakt het voor zorgorganisaties bijzonder moeilijk om de zorg te organiseren. Reden dat ActiZ hierover onlangs aan de bel trok.¹ De rek, die er in een sector met grote arbeidsmarkttekorten er al nauwelijks was, is er uit. Wij maken ons grote zorgen over de weken die voor ons liggen.

De zorg voor ouderen en chronisch zieken kan niet of nauwelijks afgeschaald worden. Integendeel, er komt vooral extra werk bij. Werk dat belangrijk is om ziekenhuizen te ontlasten. De sector heeft 1100 covid bedden gerealiseerd waar mensen worden opgevangen die niet (meer) in het ziekenhuis verblijven, maar ook niet thuis verpleegd kunnen worden. Deze 1100 bedden lopen in veel regio's al helemaal vol. Wijkverpleegkundigen zorgen er op veel plekken met speciale coronaroutes voor dat coronapatiënten zorg krijgen en niet opgenomen hoeven te worden. In veel regio's is er nauwe samenwerking tussen ziekenhuizen en ouderenzorginstellingen om te zorgen dat ziekenhuispatiënten die nog nazorg nodig hebben, ergens terecht kunnen. Doorstroming is nodig, om capaciteit in ziekenhuizen vrij te houden.

- *De druk op de ouderenzorg kan alleen verminderd worden als het aantal besmettingen daalt. Wij vertrouwen erop dat u als Kamer samen met het Kabinet de juiste beslissingen neemt om hierin bij te dragen.*

¹ <https://nieuws.actiz.nl/nieuws/2020/10/actiz-ouderenzorg-loopt-nu-ook-vast>

Extra handen voor de zorg

Al in maart nam ActiZ het initiatief om samen met partijen als RegioPlus te komen tot extra handen voor de zorg (www.extrahandenvoordezorg.nl). In eerste instantie was dit initiatief gericht op mensen met een zorgachtergrond. Nu de nood groter wordt, is de oproep uitgebreid² naar mensen zonder zorgachtergrond die (betaald) kunnen en willen bijspringen in de zorg. De oproep die afgelopen vrijdag werd gedaan, leverde in één weekend ruim 4600 aanmeldingen op van mensen zonder zorgachtergrond en ruim 1000 mensen met een zorgachtergrond. Hartverwarmend, maar nog lang niet voldoende.

Mensen zonder zorgachtergrond ontvangen een online training via de Nationale Zorgklas (een ander initiatief van ActiZ). Vakdocenten vanuit het ROC brengen mensen met modules op de hoogte van basiselementen in de zorg. Per regio worden mensen vervolgens gematcht met een zorgorganisatie. Denk bij het ondersteunen of ontlasten van zorgprofessionals aan een rol als gastheer of gastvrouw in een verpleeghuis, begeleiden van bezoek, het rondbrengen van eten of aan andere taken die juist belangrijk zijn voor het welzijn van bewoners in verpleeghuizen. In meerdere regio's zijn afspraken met horeca gemaakt, zodat horecawerknemers met hun talenten zorgprofessionals kunnen ontlasten en horecawerkgevers een bijdrage in de loonkosten kunnen ontvangen van zorgorganisaties. Zo helpen we elkaar.

Voor mensen met een zorgachtergrond, bijvoorbeeld net-gepensioneerden of mensen die in andere banen terecht zijn gekomen, geldt een ander traject waarbij ze regionaal via Extrahandenvoordezorg gematcht worden met zorgorganisaties. Vaak gaat het om mensen die snel inzetbaar zijn. Naast deze initiatieven lopen er trajecten in samenwerking met KLM en het Rode Kruis.

- *De meest efficiënte manier om mensen met een zorgachtergrond te benaderen is via pensioenfondsen PFZW. In het PFZW bestand zitten niet alleen mensen die met pensioen zijn gegaan, maar ook mensen die ooit in de zorg hebben gewerkt en nu ergens anders werkzaam zijn. PFZW mag dit bestand niet aanschrijven omdat dat in strijd zou zijn met AVG. Kunt u met de minister bespreken wat desondanks mogelijkheden zijn om met deze groep mensen in contact te komen?*
- *ActiZ zou graag zien dat voor de langere termijn het Kabinet investeert in het aanleggen van regionale teams van mensen die in tijden van crisis kunnen bijspringen in de zorg. Het opzetten van een dergelijk bestand, het opleiden van deze mensen en het op peil houden van hun kennis en kunde vraagt een investering die je liever nooit te gelde maakt. Niettemin ziet ActiZ de meerwaarde hiervan. De opgedane ervaringen rond Extrahandenvoordezorg en de Nationale Zorgklas stellen we hiervoor graag beschikbaar.*

Kwetsbaarheid ouderenzorg blootgelegd

De coronacrisis brengt een kwetsbaarheid in de zorg voor ouderen aan de oppervlakte die de komende jaren zal blijven: door de vergrijzing hebben steeds meer mensen zorg nodig terwijl er minder mensen zijn die in de zorg kunnen werken of mantelzorg kunnen verlenen. De snelgroeiende kloof tussen de vraag naar en het aanbod van ouderenzorg is het grootste maatschappelijke vraagstuk voor de komende twintig jaar. Het voert te ver dit te bespreken tijdens het debat over de ontwikkelingen rond de coronacrisis, maar het is een onderwerp dat ActiZ graag agendeert. De houdbaarheid van de zorg voor ouderen is over de datum en dat gaat ons allemaal aan.

² <https://www.actiz.nl/nieuws/extra-handen-voor-de-zorg-hard-nodig>

Contact

Voor meer informatie of vragen, neem gerust contact op met ActiZ:

Olfert Koning (o.koning@actiz.nl / 06-2902 0035), coördinator public affairs ActiZ , Frank Hagelstein (f.hagelstein@actiz.nl, 06-1503 0610) Accountmanager Wonen en Zorg.